

Institutul de Culturi Legumicole „Maritsa” din Plovdiv

Автор(и): Растителна защита
Дата: 05.02.2017 Брой: 2/2017

Institutul de Cercetare pentru Legumicultură „Maritsa” (ICL) – Plovdiv este un centru național de cercetare pentru activități științifice, aplicativ-științifice și de servicii în domeniul ameliorării plantelor legumicole și a cartofului și al tehnologiilor de cultivare a acestora. Este situat în Câmpia Traciei – cea mai mare regiune legumicolă din Bulgaria.

Istoric

În **1930**, prin ordin al Ministerului Agriculturii și Decret Regal al Țarului Boris III, pe un teren achiziționat de stat de la ferma privată a lui Milyu S. Baltov, cu o suprafață de 3.634 de decare, a fost înființată „*Stațiunea Agricolă Experimentală de Stat*” cu cinci cercetători. Activitatea de cercetare a stațiunii a fost îndreptată spre ameliorarea plantelor legumicole, a orezului, a plantelor furajere și textile, precum și a irigațiilor. Încă de la înființare, au fost demarate activități intensive de studiu a unui număr mare de accesii bulgărești și străine de tomate, ardei,

varză, ceapă, mazăre și fasole, etc., pentru crearea de noi soiuri de legume. Au început să fie aplicate metode de ameliorare mai eficiente, precum selecția individuală continuă la tomate, ardei și fasole, selecția individual-familială la dovleac și selecția grupal-familială la ceapă și varză. Au fost create următoarele soiuri de ardei – Sivria 600, Kalinkov 800/7, Pazardzhishka Kapia 794, Kurtovska Kapia 1619; castraveți – Starozagorski langi-îmbunătățit; ceapă – Lyaskovski 58, Plovdivski 10, Asenovgradska kaba 5; varză – Kyose 17; fasole – Mastilen 11b, Starozagorski cher și altele.

În **1932**, a fost inițiată utilizarea heterozisului în ameliorarea tomatei. Hristo Daskalov, împreună cu colaboratorii săi, a început ameliorarea de soiuri heterotice în **1934**, creând inițial combinația intersoic Zarya × Komet, destinată producției în sere și a celei timpurii. Datorită expresiei de succes a acestui hibrid și organizării excelente a producției sale de semințe hibride, acesta s-a răspândit pe scară largă. Adevăratul mare succes al heterozisului la tomate în Bulgaria se datorează activității ulterioare de ameliorare a lui Hristo Daskalov. El a dezvoltat linii de tomate prin hibridare interspecifică (*S. racemigerum* x *S. esculentum*, soiul Zarya), care sunt foarte viguroase, cu maturare timpurie, cu valoare biologică ridicată și rezistență la *Cladosporium fulvum*, dar cu fructe relativ mici. Astfel sunt nr. 10, Plovdivska conserva, XXIVa, XXIV-2, XXIV-13, 123 și altele. În F1 a acestor linii cu soiuri cu fructe mari de *S. esculentum* sau cu alte linii, se observă un efect heterotic foarte puternic și o mărime suficientă a fructelor. Cu participarea *S. pimpinellifolium*, au fost create liniile nr. 3 și nr. 8, care au o vigoare hibridă pronunțată și rezistență la *Corynebacterium michiganense*. Prin combinarea celor două metode – hibridarea interspecifică și heterozisul, s-a obținut un efect heterotic atât în ceea ce privește calitatea și cantitatea fructelor, cât și în ceea ce privește rezistența. Unul dintre cei mai valoroși hibrizi F1 creați în acest fel este nr. 10 × Bison, care a ocupat 30% din suprafețele pentru producția timpurie din Bulgaria; a fost răspândit și în România, fosta Iugoslavie și URSS. În acest fel, pentru producția târzie, au fost creați nr. 10 × Rutgers și Ogosta pentru tomate decojite.

În **1941**, stațiunea a fost transformată în „Institutul Agricol de Pomicultură, Irigații și Cultivarea Orezului”, iar în **1943** a primit denumirea „Institutul Agricol Experimental Maritsa”. O serie de oameni de știință eminenți – academicienii Pavel Popov, Hristo Daskalov, Zhechka Zhecheva și alții – au creat peste 30 de soiuri valoroase diferite de legume, plante furajere, orez, etc. Realizările au fost rapid popularizate și institutul s-a afirmat ca o unitate științifică autoritară.

După **1949**, au început îmbunătățirea și rafinarea tehnologiilor de obținere a semințelor hibride; randamentele medii pe unitate de suprafață au crescut, de asemenea, continuu. Aceste succese **au plasat Bulgaria pe primul loc în lume în ceea ce privește utilizarea soiurilor heterotice în practica de masă!**

În **1956**, institutul a fost transformat într-un Institut Sectorial pentru Legumicultură și, împreună cu stațiunile din Gorna Oryahovitsa, Negovan și Samokov, a devenit o organizație științifică complexă pentru activități de cercetare și implementare în domeniul legumelor, cartofului, pepenilor verzi, pepenilor galbeni, florilor și ciupercilor.

În anii următori, institutul a fost unitatea care a rezolvat cu succes sarcinile producției legumicole în toate direcțiile sale. S-a dezvoltat activitatea de laborator, care este în legătură inseparabilă cu activitatea de ameliorare. Au fost înființate laboratoare de fiziologie și agrochimie a plantelor legumicole. Au fost ameliorate un număr mare de soiuri de mazăre, tomate, ardei și fasole

potrivite pentru recoltarea mecanică; au fost dezvoltate noi tehnologii industriale pentru cultivarea și recoltarea lor mecanizată. O atenție deosebită a fost acordată activității de ameliorare și îmbunătățire la tomate. A început căutarea și studiul noilor donatori de gene de rezistență, și au fost dezvoltate metode de testare și evaluare a materialului de ameliorare pentru rezistența la diferite boli. ***Acești donatori de gene sunt utilizați și astăzi în practica de ameliorare din Bulgaria și străinătate!***

Astăzi, ICL „Maritsa” are 1.900 de decare de teren arabil, peste 17,5 decare de structuri de sere cu cadru metalic și 2,5 decare de seră cu acoperire din plastic. Ponderea principală în cercetarea științifică o are ameliorarea, menținerea soiurilor și producția de semințe la plantele legumicole.

Un stadiu important în dezvoltarea institutului este participarea sa la proiecte finanțate de Fondul pentru Cercetare Științifică al Ministerului Educației și Științei, precum și la proiecte finanțate în cadrul Programelor Cadru Europene – FP 6, FP 7 și Horizon 2020. Cu ajutorul acestor fonduri, a fost construită o infrastructură de laborator modernă, au fost modernizate facilitățile de vegetație și camerele fitotronice, și au fost construite camere pentru depozitarea pe termen scurt a semințelor la 4 °C. Un număr semnificativ de oameni de știință s-au specializat în universități și institute europene de frunte. În cadrul structurii ICL, datorită unui proiect de succes în cadrul programului PHARE, a fost înființat un Centru de Transfer Tehnologic, o unitate importantă având în vedere orientarea practică a programului de cercetare al ICL „Maritsa”.

Structură

Departamentul „Ameliorare, Menținerea Soiurilor și Introducere”

Șef: Conf. univ. dr. Stanislava Grozev

Departamentul include grupuri pentru ameliorarea tomatei, ardeiului, castravetelui, varzei, mazărei și fasolei, cepei, usturoiului și cartofului, precum și laboratoare pentru: calitate; culturi de țesut; fiziologie; imunitate la boli virale; citologie și biologie moleculară.

Departamentul „Tehnologii în Producția Legumicolă”

Șef: Conf. univ. dr. Hriska Boteva

Departamentul include grupuri pentru agrotehnica producției legumicole de câmp și de seră, precum și laboratoare de agrochimie, fitopatologie și entomologie.

Baza Producție-Experimentală (BPE)

Producția de semințe prebazice, bazice, certificate și standard de soiuri și hibrizi de plante legumicole, proprietate intelectuală a ICL „Maritsa”; cultivarea culturilor în rotație și producția de semințe la culturile de câmp; utilizarea eficientă a structurilor de sere cu cadru metalic pe tot parcursul anului; producția de semințe și valorificarea produselor secundare.

Centrul de Transfer Tehnologic (CTT)